

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
(część I)**

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Komisji Orzekającej
(część II)

i

Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych
(część III)

w roku 2014

Zielona Góra 2015

Część I

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej

I. Organizacja i zasady działania Izby

1. Zadania, zasięg terytorialny i struktura organizacyjna Izby

Regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru oraz kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych nad samorządem terytorialnym wykonującym zadania publiczne na rzecz wspólnot lokalnych i regionalnych, związków komunalnych i stowarzyszeń, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, a także innych podmiotów w zakresie wykorzystania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (JST).

Podstawowymi aktami prawnymi określającymi ich pozycję ustrojową i funkcjonalną są Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹ (art. 171) i ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych². Konstytucja RP stanowi, iż izby są organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Nadzór ten sprawowany jest na podstawie kryterium legalności. Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych określa zadania, zasady działania i organizację izb. Reguluje proces postępowania kontrolnego, ustala obowiązki pracowników wykonujących czynności kontrolne oraz przysługujące im prawa, a także stanowi o kompetencjach izb w zakresie nadzoru.

Kompetencje i zadania izb wynikały również z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (uofp) oraz ustaw regulujących ustrój samorządu terytorialnego⁴ w Polsce.

Do ustawowych zadań Izby, wynikających z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, należą:

- nadzór nad działalnością JST i ich związków w zakresie spraw finansowych określonych w art. 11 ust. 1 ustawy,
- przeprowadzanie kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy,
- wydawanie opinii w sprawach wymienionych w art. 13 ustawy,
- udzielanie wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy,
- prowadzenie działalności informacyjnej, instruktażowej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą,

¹ Dz.U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

² t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1113 ze zm.

³ t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.).

- kontrola formalna i rachunkowa sprawozdań z wykonania budżetów JST oraz wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej,
- rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika,
- opracowywanie raportów o stanie gospodarki finansowej na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom JST powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań,
- opracowywanie analiz i opinii w sprawach określonych.

Do zadań izby, na podstawie odrębnych przepisów, należą również:

- rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących działalności organów stanowiących JST – art. 229 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, zbiorczych sprawozdań w zakresie operacji finansowych dotyczących należności i zobowiązań, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji funduszy celowych posiadających osobowość prawną, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (SP ZOZ), samorządowych instytucji kultury oraz samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, otrzymanych od JST które są dla tych podmiotów organem założycielskim lub nadzorującym,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego sprawozdanie zbiorcze w zakresie operacji finansowych dotyczących należności, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek samorządu terytorialnego,
- sprawdzanie pod względem formalnym i rachunkowym prawidłowości przedłożonych przez gminy wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, sporządzonych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych⁷ i przekazywanie ich do ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- udostępnianie i publikowanie, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁸, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym, Biuletynie Informacji Publicznej, informacji publicznych dotyczących działalności regionalnych izb obrachunkowych w zakresie określonym ustawą,
- przyjmowanie i przekazywanie do Ministerstwa Finansów skonsolidowanych bilansów JST, sporządzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów JST,

⁵ Dz.U. z 2013 r. poz. 267.

⁶ Dz.U. z 2010 r., Nr 43, poz. 247.

⁷ Dz.U. z 2004 r. Nr 65, poz. 599 z późn. zm.

⁸ Dz.U. z 2001 r., Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.

jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami RP⁹.

W ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych określono, iż izby są państwowymi jednostkami budżetowymi, nad działalnością których nadzór sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie kryterium zgodności z prawem. Organizacja wewnętrzna i zasady funkcjonowania izb wynikają z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania¹⁰.

W roku 2014 Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze obejmowała swym zasięgiem 110 jednostek, w tym:

- 81 gmin,
- 2 miasta na prawach powiatu,
- 12 powiatów ziemskich,
- 1 samorząd wojewódzki,
- 14 związków międzygminnych¹¹.

Organem Izby jest:

Kolegium Izby (skład: Przewodniczący – Prezes Izby oraz 8 etatowych członków)

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGF),**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń (WIAiSz),**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

W strukturze Izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

Obsługę Kolegium, Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zapewniają odpowiednio stanowiska:

- **Obsługa Kolegium;**
- **Obsługa Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych.**

2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników

Zasady zatrudniania pracowników izb określają przepisy ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i wydane na ich podstawie przepisy wykonawcze oraz przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych¹². W sprawach, które nie zostały uregulowane we wskazanych aktach normatywnych, stosowane są przepisy Kodeksu pracy.

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby. Spośród zatrudnionych (na dzień 31 grudnia 2014 r.) 51 osób – ponad 92% posiada wykształcenie wyższe (głównie w zakresie

⁹ t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 289.

¹⁰ Dz.U. z 2004 r., Nr 167, poz. 1747.

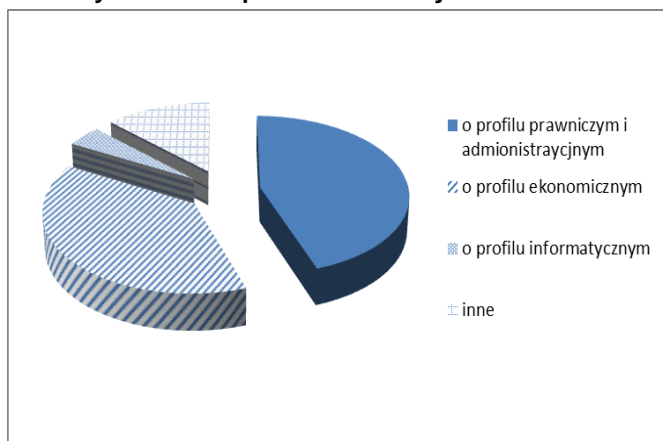
¹¹ Liczba związków międzygminnych - wg rejestru MAiC; <http://mac.bip.gov.pl/rejestry/związki-powiatow-i-związki-miedzygminne.html>); aktualnie funkcjonuje i prowadzi gospodarkę finansową 9 związków międzygminnych.

¹² t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 269.

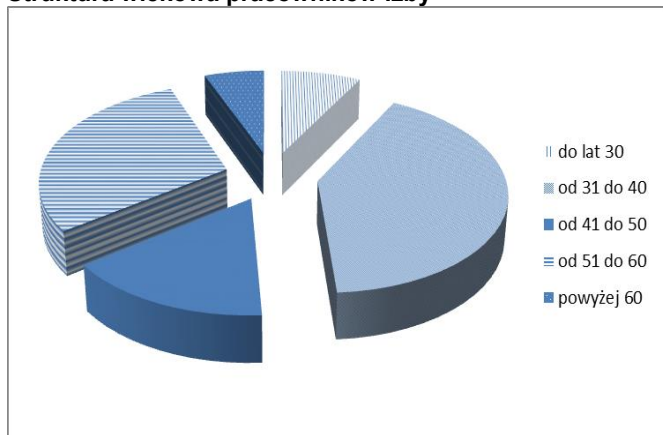
prawa, administracji i nauk ekonomicznych), z czego: 21 osób ukończyło specjalistyczne studia podyplomowe (na jednym bądź kilku kierunkach), 2 osoby posiadają tytuł radcy prawnego, 1 osoba jest w trakcie aplikacji radcowskiej, 1 osoba jest w trakcie studiów doktoranckich, 2 osoby posiadają uprawnienia audytora wewnętrznego.

W roku 2014 w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze, na podstawie skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy, staż absolwencki odbywały 2 osoby, a 2 osoby realizowały praktyki studenckie.

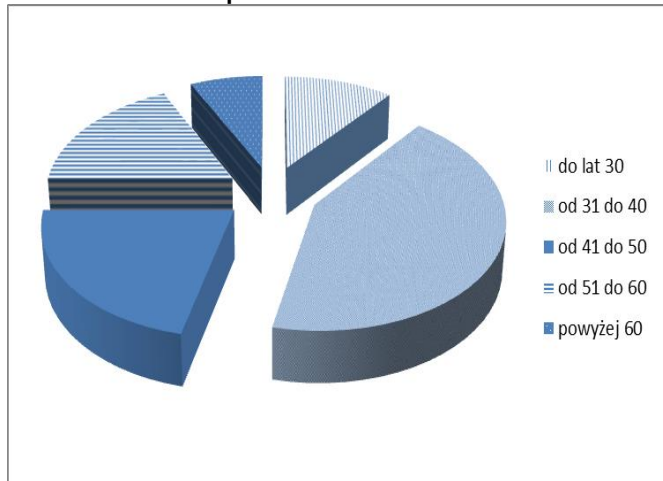
Profil wykształcenia pracowników Izby

Struktura wiekowa pracowników Izby

Struktura wiekowa pracowników WKGF i WIASz

Spośród 9 etatowych członków Kolegium – 1 osoba posiada wykształcenie ekonomiczne, 3 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze (w tym 1 osoba z uprawnieniami radcy prawnego); 5 osób posiada wykształcenie prawno-administracyjne.

Według stanu na koniec roku 2014 - 100% pracowników zatrudnionych w wydziałach WIAiSz i WKGF posiada wykształcenie wyższe, głównie ekonomiczne lub prawno-administracyjne.

W skład Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych działających przy RIO Zielona Góra wchodzi łącznie 8 osób (Przewodniczący Komisji, Zastępca Przewodniczącego oraz 6 Członków Komisji). Wśród 8 członków Komisji Orzekającej uprawnienia radcy prawnego ma 5 osób.

Obsługę Komisji i Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych zapewnia odpowiednio: Obsługa RKO i Rzecznika (łącznie 2 etaty).

3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników RIO.

W roku 2014 pracownicy Izby uczestniczyli w wielu konferencjach, szkoleniach i spotkaniach o charakterze szkoleniowo-informacyjnym dotyczących m.in. następujących zagadnień: zamówienia publiczne; finanse samorządu terytorialnego – nadzór i kontrola; wykorzystanie aplikacji ACL w działalności kontrolnej; zadłużenie JST, sytuacja finansowa i ocena zdolności kredytowej JST; dotacje udzielane z budżetu JST; budżet zadaniowy; WPF jako narzędzie zarządzania finansami JST; sposoby prezentacji i analizy danych; wieloletnia prognoza finansowa, budżet i sprawozdawczość JST w systemie zarządzania budżetami BeSTi@; dyscyplina finansów publicznych, perspektywa finansowa UE 2014-2020; zmiany w ubezpieczeniach społecznych; podatek od osób fizycznych w roku 2014.

Ponadto pracownicy Izby uczestniczą każdorazowo w szkoleniach realizowanych w ramach działalności szkoleniowej RIO dla lubuskich jednostek samorządu terytorialnego.

W roku 2014 przedstawiciele Izby uczestniczyli ponadto w cyklu szkoleń organizowanych w ramach Projektu „Dobre prawo – sprawne rządzenie” przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (w ramach Działania 5.2 PO KL).

4. Współpraca z organami państwa i innymi instytucjami

Realizując ustawowe zadania RIO Zielona Góra współpracuje z wieloma organami państwa i innymi instytucjami.

Na podstawie sprawozdań, uchwał i zarządzeń JST, przedkładanych izbom w trybie nadzoru i kontroli oraz na podstawie badań ankietowych opracowywano analizy, zestawienia liczbowe oraz udostępniano zgromadzoną dokumentację wg potrzeb ww. podmiotom. Zadania te były wykonywane niezależnie od udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niezależnie od działalności informacyjnej w trybie przepisów ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Ponadto, w ramach zadań realizowanych przez Krajową Radę RIO, członkowie Kolegium i pracownicy wydziałów merytorycznych na bieżąco (w miarę zapotrzebowania) przekazują uwagi do projektów aktów prawnych regulujących szeroko rozumianą gospodarkę finansową JST (w tym

w szczególności: zmiany w ustawie o finansach publicznych, zmiany rozporządzeń w zakresie sprawozdawczości budżetowej oraz w zakresie operacji finansowych jednostek sektora finansów publicznych).

II. Kolegium Izby i Składy Orzekające

1. Działalność nadzorcza

W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze obejmowała uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych, których katalog przedstawia załącznik Nr 1.

W roku 2014 Kolegium Izby na 35 posiedzeniach przeprowadziło badania w zakresie zgodności z prawem **5 819 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych - dla porównania:

- w roku 2013 – 5 940 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2012 – 5 517 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2011 – 5 756 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2010 – 5 045 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2009 – 5 147 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2008 – 4 848 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2007 – 4 800 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2006 – 4 149 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2005 – 4 353 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2004 – 4 152 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2003 – 4 063 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2002 – 3 409 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2001 – 3 608 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2000 – 3 373 uchwał i zarządzeń.

Z ogólnej liczby uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych objętych nadzorem w roku 2014 rozstrzygnięcia Kolegium Izby przedstawiają się następująco:

- **przyjęte bez uwag – 5 541**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa - 228**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 50.**

Większość uchwał budżetowych na rok 2014 podjętych zostało przed 31 grudnia 2013 roku – 100, natomiast 5 budżetów zostało uchwalonych w terminie do 31 stycznia 2014 roku.

Rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące uchwalonych **budżetów** na rok 2014 przedstawiają się następująco:

- ogółem – 105,**
- **przyjęte bez uwag – 89,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa – 15,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 1.**

W poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego oraz związkach międzygminnych rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące przebadanych **uchwał budżetowych** na rok 2014 przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość jednostek (uchwał)	Rozstrzygnięcia		
		bez uwag	nieistotne naruszenie prawa	istotne naruszenie prawa
1	2	3	4	5
Ogółem	105	89	15	1
Gminy	81	67	13	1
Powiaty	12	10	2	-
Miasta na prawach powiatu	2	2	-	-
Województwo samorządowe	1	1	-	-
Związki międzygminne	9	9	-	-

Stwierdzanymi nieprawidłowościami w 2014 roku były:

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Rodzaje nieprawidłowości
1.	budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowe ustalenie limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek niezgodnie z zał. o przychodach, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.); - niezgodność załącznika dot. planowanych dotacji budżetu gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych z planem wydatków budżetu, co narusza art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - błędy rachunkowe;
2.	zmian budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie uchwały w sprawie zmiany uchwały budżetowej z naruszeniem art. 243 ustawy o finansach publicznych; - niedokonanie zmiany limitu z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych w związku ze zmianą kwoty przychodów, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych; - przekroczenie kompetencji organu stanowiącego poprzez wprowadzenie zmian w budżecie, mimo braku inicjatywy organu wykonawczego i uzyskania jego zgody na powyższe, co narusza art. 60 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 233 pkt 3 ustawy o finansach publicznych; - niedokonanie zmian limitu zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu w związku ze zmianą przychodów, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; - brak aktualizacji załącznika dot. planowanych dotacji budżetu gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych, co narusza art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - niezgodność załącznika dot. dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między JST - z planem dochodów i wydatków budżetu; - brak określenia przeznaczenia nadwyżki budżetowej bądź źródeł pokrycia deficytu, co narusza art. 212 ust.1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych; - zmniejszenie planu wydatków w dziale 758 – rozliczenia różne, rozdziale 75818 – rezerwy ogólne i celowe w paragrafie 6800 – rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne – rezerwa celowa na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego i jednocześnie zwiększenie planu wydatków w tym samym dziale i rozdziale w paragrafie 4810 – rezerwy

		<p>o tę samą kwotę – co narusza art. 212 ust. 1 pkt 9 , art. 222 ust. 2 pkt 3 , art. 259 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz art. 2, art. 3 pkt 1 , art. 19 ust. 2 pkt 1 i art. 26 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (j.t. Dz.U. z 2013 r., poz. 1166);</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak aktualizacji w części normatywnej uchwały budżetowej określającej plan dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, – co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 w związku z art. 237 ust. 1 ustawy o finansach publicznych; - nieprawidłowe ujęcie w załączniku „Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu Gminy” wpłaty na państwowy fundusz celowy z przeznaczeniem na finansowanie zadań inwestycyjnych policji, które to nie stanowią dotacji w rozumieniu art. 126 ustawy o finansach publicznych; - niezgodności załączników z planem dochodów i wydatków budżetu; - brak dokonania stosownego zapisu w części normatywnej uchwały w związku ze zwiększeniem dochodów z opłat z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków z tego tytułu, co narusza art. 212 ust. 1 pkt 8 ustawy o finansach publicznych; - dokonanie przez organ wykonawczy zmian dochodów (z tytułu podatku od nieruchomości oraz części subwencji oświatowej) i wydatków budżetu gminy nie mieszczących się w zakresie upoważnienia dla organu wykonawczego, o którym mowa w art. 257, art. 258 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - naruszenie równowagi bilansowej budżetu gminy poprzez dokonanie niezrównoważonego zwiększenia dochodów i zwiększenia wydatków oraz nieokreślenia przeznaczenia powstałej nadwyżki, co narusza art. 211, art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - zaplanowanie w uchwale budżetowej wyższej kwoty wolnych środków niż kwota wynikająca z bilansu jednostki, skutkowało brakiem równowagi bilansowej budżetu, co narusza art. 211, art. 212 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych; - rozdysponowanie rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe w ciągu roku budżetowego, co stanowi istotne naruszenie przepisów art. 259 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i art. 2, art.3 pkt 1, art. 19 ust. 2 pkt 1 i art. 26 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (j. t. Dz. U. z 2013r.,poz.1166); - błędy rachunkowe; - błędy klasyfikacyjne po stronie dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów; - powołanie niepełnej lub nieprawidłowej podstawy prawnej uchwały;
3.	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	<ul style="list-style-type: none"> - brak spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych, - brak objaśnień przyjętych wartości, co narusza art. 226 ust. 2a ustawy o finansach publicznych; - nieprawidłowe wyliczenie kwoty długu; - ustalenie nieprawidłowej kwoty długu, co narusza art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych; - nieprawidłowe określenie w załączniku dot. przedsięwzięć limitu zobowiązań w relacji do łącznych nakładów finansowych oraz sumy wydatków przyjętych w poszczególnych latach objętych prognozą, czym naruszono przepisy art. 226 ust. 3 pkt 3 i 5 ustawy o finansach publicznych; - brak określenia w WPF przeznaczenia prognozowanej nadwyżki budżetowej, czym naruszono przepisy art. 226 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych; - brak określenia w objaśnieniach przyjętych wartości przeznaczenia nadwyżki budżetu, przeznaczzonej na inne cele niż spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych zgodnie z indeksem objaśnień do załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 grudnia 2013 (Dz.U. z 2013 r., poz. 1736); - nieprawidłowe wskazanie w załączniku dotyczącym WPF sposobu pokrycia deficytu budżetu; - nieprawidłowa klauzula wejścia w życie uchwały; - błędy rachunkowe;
4.	procedury uchwalania budżetu	_____
5.	emitowania obligacji oraz określenia zasad	_____

	ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	
6.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	
7.	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	- w uchwale kredytowej brak określenia lub nieprawidłowe określenie przeznaczenia celu zaciąganych przychodów, co narusza art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
8.	udzielania pożyczek	- podjęcie przez organ stanowiący uchwały w sprawie udzielenia przez gminę pożyczki dla stowarzyszenia, co narusza art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.);
9.	udzielania poręczeń	_____
10.	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	_____
11.1	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych JST	- podjęcie uchwały w sprawie udzielenia dotacji przedmiotowych dla samorządowego zakładu budżetowego - brak podstaw prawnych do podjęcia przez organ stanowiący przedmiotowej uchwały;
11.2.	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	- nieprawidłowe zapisy w uchwałach dotyczącej trybu udzielenia i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie gminy: - nieprawidłowe określenie podstawy obliczenia dotacji bez pomniejszenia wydatków bieżących, stanowiących podstawę obliczania dotacji dla przedszkoli publicznych i niepublicznych, o opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz za wyżywienie, stanowiące dochody budżetu gminy wprowadzone przez art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. u z 2013, poz. 827), - „Zarządzenie Wójta Gminy określi: 1) gminę, której wydatki bieżące ponoszone na prowadzenie przedszkola publicznego zostaną przyjęte do wyliczenia kwoty dotacji, 2) kwotę dotacji wyliczoną na podstawie ust. 1.”, - „Informacja, o której mowa w ust. 5 dotycząca miesięcy lipiec i sierpień sporządzona jest na podstawie faktycznej liczby uczniów w miesiącu czerwcu”, - ” Inne formy wychowania przedszkolnego, otrzymują na jedno dziecko objęte tą formą wychowania przedszkolnego dotacje z budżetu Gminy w wysokości 40% wydatków bieżących ponoszonych na jedno dziecko w Przedszkolu Publicznym, o którym mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu (...)”, - ” Ostatecznego rozliczenia udzielanych dotacji za okres roczny dokonuje się w terminie do 31 stycznia roku następnego”, - „składania korekty informacji, o której mowa w punkcie 1) dotyczącej zwiększenia lub zmniejszenia liczby zapisanych do placówki uczniów niezwłocznie po zaistnieniu tego faktu. Korekta kwoty dotacji dotycząca mniejszej lub większej ilości dzieci w placówce następuje przez dodanie wyliczonej kwoty do kwoty dotacji do ostatniego dnia miesiąca następnego po miesiącu złożenia korekty lub odjęciu wyliczonej kwoty od kwoty dotacji należnej w miesiącu następnym po miesiącu złożenia korekty.”; - „Kwota przekazanego wyrównania podlega rozliczeniu w kolejnym roku budżetowym.”; - załącznika do uchwały w zakresie „lmienny wykaz dzieci uczęszczających do placówki”, - załącznika do uchwały w zakresie „lmienny wykaz dzieci uczęszczających do placówki”, miejsce zamieszkania, data

		<p>urodzenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> - załącznik w zakresie zapisu o treści: Oświadczenia osoby (osób) fizycznych lub prawnych prowadzących dotowaną placówkę: „Oświadczam, że wszystkie podane przeze mnie dane są zgodne z rzeczywistością. Oświadczam, że otrzymane środki finansowe zostały wykorzystane tylko na wydatki bieżące zgodnie z przeznaczeniem. Oświadczam, że posiadam aktualne uprawnienia, do otrzymania dotacji.”; - załącznik w zakresie zapisu o treści: Oświadczenia osoby (osób) fizycznych lub prawnych prowadzących dotowaną placówkę: „Oświadczam, że wszystkie podane przeze mnie dane są zgodne z rzeczywistością. Oświadczam, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, „Na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu Karnego oświadczam, że powyższe dane są zgodne ze stanem faktycznym” - naruszające art. 90 ust.3c i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (jt. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.); - w uchwałach w sprawie określenia wysokości, zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie Gminy wystąpiły nieuprawnione zapisy: <ul style="list-style-type: none"> - „ Informacja, o której mowa w ust.2 powinna zawierać: 1/ imię i nazwisko dziecka objętego opieką, 2) datę urodzenia dziecka, 3) aktualny adres zamieszkania dziecka ; - „Sprawozdanie merytoryczno-finansowe dotyczące dotacji celowej na dzieci objęte opieką żłobka/klubu dziecięcego za miesiąc.....20....r.”, w zakresie punktu - wymagającego podania między innymi: nazwiska i imienia dziecka; daty urodzenia i adresu zamieszkania dziecka, co narusza art.60 ust.2 ustawy z dnia 04 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz.1457) oraz art. 1 i art.23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych; - w uchwałach o udzieleniu dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku: <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie przeznaczenia dotacji na przeprowadzenie badań archeologicznych, - postanowienia określające treść umowy o udzielenie dotacji, trybu rozliczenia dotacji i kontroli wykorzystania dotacji, - podjęcie uchwały o udzieleniu dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku dla indywidualnego podmiotu bez podstawy prawnej – uchwały generalnej zawierającej zasady dotowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, w zakresie prac określonych w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, co narusza art. 7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja RP (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483), art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r., o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn.zm.); - podjęcie uchwały w sprawie zasad finansowania przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy bez podstawy prawnej – zadanie realizowane ze środków finansowych będących w dyspozycji WFOŚiGW ; - w uchwale w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzieleniu dotacji celowej na realizację zadań z zakresu środowiska i gospodarki wodnej – budowa przydomowych oczyszczalni ścieków: <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzono zapisy dotyczące kontroli wykorzystania dotacji, - zmieniono krąg podmiotów uprawnionych do ubiegania się o dotację, - nie określono kryteriów wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania, - co narusza art. 403 ust 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.) - nieprawidłowa podstawa prawna;
11.3	pomoc finansowa	<ul style="list-style-type: none"> - udzielenie pomocy finansowej dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej – co narusza art. 9 pkt 2 i art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.

		<p>o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Wojewódzkiej Komendy Policji, co narusza art. 10 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, art. 9 pkt 2 i art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych;
12.1	podatków i opłat lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowe ustalenie stawki podatku od środków transportowych, czym naruszono przepis art. 10 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.); - zamieszczenie we wzorach deklaracji oraz informacji w sprawie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i leśnego oświadczeń: „Niniejsze oświadczenie potwierdzam własnoręcznym podpisem uprzedzony o odpowiedzialności karnej z art. 233 Kodeksu Karnego za składanie danych niezgodnych z prawdą.” oraz „Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą. Niniejsze oświadczenie potwierdzam własnoręcznym podpisem uprzedzony o odpowiedzialności karnej z art. 233 Kodeksu Karnego za składanie danych niezgodnych z prawdą.”, co narusza odpowiednio art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym, art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym oraz art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; - brak zgłoszenia Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów projektu uchwały zawierającego program pomocowy przewidujący udzielanie pomocy de minimis, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.) w związku z art. 20b ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - nieprawidłowa klauzula wykonalności uchwały - „Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego” - co narusza art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (jedn. tekst Dz.U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172); - żądanie we wzorach deklaracji oraz informacji w sprawie podatku od nieruchomości danych właścicieli nieruchomości: imię ojca/matki, data urodzenia, numer telefonu, faksu, adresu e-mailowego – co narusza art. 1 i art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych w związku z art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; - zawarcie w uchwale dot. opłaty targowej postanowienia: „Wyplata wynagrodzenia inkasentów dokonywać się będzie dwa razy w roku: 20 czerwca i 20 grudnia” - narusza art. 19 pkt 2 o podatkach i opłatach lokalnych; - zawarcie postanowienia w uchwale w sprawie opłaty targowej: upoważnia się organ wykonawczy do wyznaczenia jednego dnia w tygodniu oraz jednej nocy w kwartale, w których nie będzie pobierana opłata targowa od przedsiębiorców dokonujących sprzedaży na targowisku” naruszające art. 19 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych; - wprowadzenie w uchwale w sprawie poboru podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczania inkasentów oraz terminów płatności dla inkasentów uregulowania dotyczącego technicznych spraw poboru inkasa oraz wyznaczenia terminu wypłaty wynagrodzenia inkasentom w określonym terminie - nie znajdują podstaw prawnych w przepisach ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, o podatku rolnym oraz o podatku leśnym, co narusza: <ul style="list-style-type: none"> - art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - art. 6b ustawy o podatku rolnym, - art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym. - niepełna podstawa prawna;

12.2	opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	wprowadzenie w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości zapisu „Wnioskodawca wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych dla celów związanych z wystawieniem tytułu wykonawczego przez Wójta Gminy, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.)” - wykraczają poza zakres upoważnienia udzielonego organowi stanowiącemu gminy w art. 6n ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz stanowi naruszenie dyspozycji art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
13.	absolutorium	- nieudzielenie absolutorium, pomimo braku przesłanek merytorycznych do nieudzielenia absolutorium organowi wykonawczemu z tytułu wykonania budżetu – co narusza art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 271 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
14.	pozostałe uchwały i zarządzenia	_____

2. Działalność opiniodawcza

W roku 2014 wydano łącznie **827 opinii**, które dotyczyły następujących spraw :

- możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (107 opinii),
- przedkładanych projektów budżetów JST (104 opinii),
- przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2014 r. (105 opinii),
- sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2014 (105 opinii),
- wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium (105 opinii),
- o możliwości wykupu papierów wartościowych (11 opinii),
- o możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp) (45 opinii),
- w sprawie nieudzielania absolutorium (2 opinie),
- projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych (104 opinii),
- możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust.1 ufp) (40 opinii),
- prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp) (98 opinie),
- programu postępowania naprawczego (1 opinia).

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, sygnalizowanymi w roku 2014 przez składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, przy opiniowaniu spraw, o których mowa w art.13 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz.1113 z późn. zm.) oraz art. 230 ust. 4 i art. 246 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn.zm.) były:

W opiniach o prawidłowości planowanej kwoty długu, wydanych na podstawie przyjętej przez JST (związek międzygminny) wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej na rok 2014 (art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) – składy orzekające nie stwierdziły nieprawidłowości mających charakter naruszenia prawa.

Uwagi składów orzekających (wydane zostały cztery opinie pozytywne z uwagą) dotyczyły natomiast wysokiego poziomu długu jednostki samorządu oraz wskazywały na zasadność bieżącego analizowania sposobu realizacji budżetu, w szczególności wydatków bieżących oraz poziomu rozchodów w celu zachowania relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego, wydanych na podstawie podjętej uchwały budżetowej na rok 2014 /start/ (art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych) - składy orzekające nie zgłosiły żadnych uwag.

W opiniach o sprawozdaniach z wykonania budżetu jednostki samorządu (związku międzygminnego) za 2013 r.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- wykorzystania środków z subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu 2013 r. na styczeń 2014 r. – na sfinansowanie deficytu budżetu w roku 2013 – co było sprzeczne z art. 217 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- przekroczenia planowanych przychodów i rozchodów budżetu, co było sprzeczne z przepisami art.52 ust.1 pkt 1 i 2 powołanej wyżej ustawy o finansach publicznych;
- udzielenia pomocy finansowej innej jednostce samorządu terytorialnego – bez odrębnej uchwały, której obowiązek podjęcia wynika z przepisów art. 216 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych;
- przekroczenia 15% limitu spłaty długu w roku budżetowym, o którym stanowił art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. (co miało swoje uzasadnienie w działaniach podjętych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego w celu restrukturyzacji zadłużenia i zachowania od roku 2014 relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.);
- wystąpienia na koniec roku budżetowego zobowiązań wymagalnych, co było sprzeczne z art. 44 ust. 3 pkt 3 wyżej wymienionej ustawy o finansach publicznych.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów i wydatków; przy określeniu wysokości planowanych i wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; przy określeniu planu oraz wysokości dotacji udzielonych z budżetu JST; przy określeniu planu i wykonania przychodów i rozchodów budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych (np. przy zaliczaniu poszczególnych rodzajów wydatków do grupy wydatków na wynagrodzenia i pochodne; przy klasyfikowaniu otrzymanych środków zagranicznych; przy wskazaniu rodzaju dotacji udzielonej z budżetu JST);
- niezgodności danych podanych przez jednostki samorządu terytorialnego w sprawozdaniach statystycznych oraz w sprawozdaniu z wykonania budżetu JST (np. w zakresie wykonanych dochodów z poszczególnych źródeł; wykonanych wydatków budżetu, w rozbiciu na poszczególne podziałki klasyfikacyjne);
- niezgodności danych podanych w poszczególnych załącznikach do sprawozdania (np. w załączniku dot. wydatków budżetu oraz w załączniku dotacyjnym; w załączniku

dotyczącym dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zleconych JST ustawami).

Opinie składów orzekających zawierały omówienie stwierdzonych nieprawidłowości i wskazywały naruszone przepisy prawa; prawidłową klasyfikację budżetową, prawidłowe wysokości planowanych i wykonanych: dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu JST

Wszystkie wydane opinie były opiniami pozytywnymi (w tym: z uwagą lub z uwagami).

W opiniach o przedłożonych przez komisje rewizyjne organów stanowiących JST (związku międzygminnego) – wnioskach w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego – w roku 2014 wydane zostały trzy opinie negatywne o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego (związku międzygminnego).

Opinie negatywne dotyczyły wniosku komisji rewizyjnej:

- Zgromadzenia Zielonogórskiego Związku Gmin (skład orzekający RIO w Zielonej Górze nie podzielił stanowiska komisji rewizyjnej co do oceny wykonania budżetu Związku i zarzucił komisji rewizyjnej brak odniesienia się, przy sformułowaniu wniosku o nieudzielenie absolutorium Zarządowi – do dokumentów przedstawionych przez Zarząd Związku – tzn. do sprawozdania z wykonania budżetu Związku w roku 2013 rok oraz sprawozdania finansowego za ten rok);
- Rady Gminy Brody (skład orzekający RIO w Zielonej Górze stwierdził, że komisja rewizyjna nie dokonała oceny i nie wydała opinii o wykonaniu budżetu Gminy w roku 2013, o czym stanowi art.18a ust.3 ustawy o samorządzie gminnym, zarzucając „negatywy Wójta Gminy Brody w roku budżetowym 2013”);
- Rady Miejskiej w Czerwieńsku (skład orzekający RIO w Zielonej Górze uznał, między innymi, że komisja rewizyjna, w sformułowanej opinii wskazała na wrywkowe sprawy, świadczące o niegospodarności, kwestionujące celowość i rzetelność organu wykonawczego w realizacji zadań ujętych w budżecie Gminy w roku 2013, a nie dokonała oceny wykonania budżetu w roku 2013 w sposób kompleksowy).

W odniesieniu do wniosków Komisji Rewizyjnych organów stanowiących pozostałych jednostek samorządu terytorialnego (związków międzygminnych) - Składy Orzekające RIO wydały pozytywne opinie o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie udzielenia absolutorium organowi wykonawczemu z tytułu wykonania budżetu gminy w roku 2013 (4 opinie pozytywne składów orzekających zawierały uwagi – w 3 przypadkach uwagi dotyczyły braku zapoznania się komisji rewizyjnej z opinią składu orzekającego RIO w Zielonej Górze o wykonaniu budżetu gminy /związku międzygminnego w roku 2013).

W opiniach w sprawie uchwał rad gmin o nieudzieleniu organowi wykonawczemu jednostki samorządu terytorialnego absolutorium – w roku 2014, w odniesieniu do uchwał organów stanowiących: **Rady Miejskiej w Skwierzynie oraz Rady Gminy Szczaniec** składy orzekające RIO w Zielonej Górze wydały opinie negatywne dotyczące uchwał podjętych przez te organy, z treści których wynikało, że Rada Miejska w Skwierzynie oraz Rada Gminy Szczaniec – nie

udzieliły absolutorium organowi wykonawczemu tych jednostek samorządu terytorialnego, z tytułu wykonania budżetu danej gminy w roku 2013.

W ocenie składów orzekających – kontrola absolutoryjna została przeprowadzona nieprawidłowo, ze względu na brak merytorycznych przesłanek do negatywnej oceny przez organ stanowiący wykonania budżetu jednostki samorządu w roku 2013.

Kolegium Izby orzekło o nieważności uchwał, o których mowa wyżej.

W opiniach o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego (związku międzygminnego) za I półrocze 2014 r.

Stwierdzone, najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w Informacji oraz w budżetowych sprawozdaniach statystycznych (np. dotyczącymi planowanych i wykonanych dochodów i wydatków budżetu; wysokości planowanych i udzielonych dotacji z budżetu JST w I półroczu; wysokości planowanych i wykonanych przychodów i rozchodów budżetu);
- błędów klasyfikacyjnych i rachunkowych, które wystąpiły w przedstawionych Informacjach (np. wskazania błędnych działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu; podania błędnej wysokości wykonanych dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu);
- pominięcia części danych w sporządzonych tabelach i załącznikach.

Negatywnie zaopiniowane zostało przez składy orzekające RIO w Zielonej Górze wykonanie budżetu w I półroczu 2014 roku w następujących jednostkach samorządu:

1. Miasto Gozdnicza – opinia negatywna podyktowana została, między innymi przekroczeniem planowanej wysokości spłaty zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych oraz niezachowaniem relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w roku 2014, po przedstawieniu do wyliczenia tej relacji – danych z wykonania budżetu za rok 2013 w miejsce danych planowanych według stanu na koniec III kwartału 2013 roku;
2. Miasto i Gmina Torzym – wydanie opinii negatywnej związane było, między innymi z tym, że jednostka samorządu na koniec czerwca 2014 roku posiadała zobowiązania wymagalne w wysokości 2.191986,63 złote, w tym wobec ZUS – w wysokości 961.176,62 złote. Spłata tych zobowiązań w całości skutkowałaby niezachowaniem relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
3. Powiat Świebodziński – wydanie opinii negatywnej związane było, między innymi z przekroczeniem wykonania wydatków ponad plan w dziale 600, rozdziale 60014, §§ 4580, 4600 i 4610 – łącznie o kwotę ponad 3.670.000 złotych, co było sprzeczne z przepisami art. 44 ust.1 i art. 52 ust.1 ustawy o finansach publicznych. Ponadto – w budżecie Powiatu zostały zabezpieczone środki pieniężne, w związku z toczącymi się postępowaniami sądowymi - na wypadek konieczności zapłaty przez Powiat kwot, o których mowa wyżej, w przypadku przegrania sprawy. Wysokość długu oraz kwota rozchodów zaplanowanych do spłaty w roku 2014 – wykluczały zaciągnięcie nowych zobowiązań zwrotnych z tytułu kredytów, pożyczek

oraz emisji papierów wartościowych, z uwagi na ryzyko naruszenia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Opinie składów orzekających zawierały omówienie stwierdzonych nieprawidłowości i wskazywały naruszone przepisy prawa; prawidłową klasyfikację budżetową, prawidłowe wysokości planowanych i wykonanych: dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu JST, wynikające ze sprawozdań finansowych sporządzonych przez JST

W opiniach o projektach uchwał budżetowych JST (związków międzygminnych) na rok 2015

Nieprawidłowości jakie wystąpiły w tych projektach, będące naruszeniami prawa dotyczyły:

- określenia limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych – na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek przy jednoczesnym zaplanowaniu nadwyżkowego budżetu oraz przeznaczenia nadwyżki budżetu na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów, o których mowa wyżej;
- podania nieprawidłowej wysokości limitu z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów i pożyczek (emisji papierów wartościowych) na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek (wykup obligacji);
- błędów we wskazaniu rodzaju dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST; błędów w klasyfikacji dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST;
- zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe – w wysokości niezgodnej z przepisami art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 1166 z późn. zm.).

Wskazane wyżej naruszenia prawa – były szczegółowo omawiane w opiniach przedstawianych przez składy orzekające oraz wskazywany był sposób ich wyeliminowania.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części normatywnej projektu uchwały budżetowej oraz w poszczególnych załącznikach i tabelach do projektu uchwały budżetowej (np. w tabelach zawierających planowane dochody i wydatki budżetu; w załączniku o dotacjach planowanych do udzielenia z budżetu JST; w załączniku zawierającym plan przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego);
- zastosowania błędnej klasyfikacji budżetowej (np. przy klasyfikowaniu dochodów z poszczególnych źródeł; przy klasyfikowaniu planowanych przychodów i rozchodów; przy wskazaniu działu i rozdziału, w których planowane są określone dochody i wydatki; przy klasyfikowaniu dochodów i wydatków z czwartą cyfrą inną niż „0”; przy klasyfikowaniu wydatków z tytułu obsługi długu);
- występujących błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł oraz wysokości poszczególnych rodzajów wydatków);

przy wskazywaniu wysokości dotacji planowanych do udzielenia z budżetu JST; przy podaniu wysokości planowanych przychodów i rozchodów budżetu);

- nie zachowania szczególności prezentacji prognozowanych dochodów oraz planowanych wydatków budżetu – w sposób wskazany w art.235 i art.236 ustawy o finansach publicznych.

W roku 2014 – nie została wydana opinia negatywna dotycząca przedstawionego przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego (związku międzygminnego) - projektu uchwały budżetowej na rok 2015. W odniesieniu do projektów uchwał budżetowych 31 samorządów - wydane zostały opinie pozytywne: z uwagą / uwagami, z zastrzeżeniem).

W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego, wydanych na podstawie projektu uchwały budżetowej na rok 2015 (art. 246 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.) – opinie wydane w tej sprawie były opiniami pozytywnymi, w jednym przypadku wydana opinia zawierała uwagę dotyczącą zaplanowania sfinansowania deficytu budżetu przychodami z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych z 2009 r., których wysokość została ustalona w sposób nieprawidłowy.

W opiniach o projektach wieloletnich prognoz finansowych JST (związków międzygminnych) na 2015 rok i lata następne.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- niezachowania w przedstawionym projekcie, w wybranych latach na jakie uchwalona miała być wieloletnia prognoza finansowa – przepisów art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.;
- błędnej klauzuli wejścia w życie uchwały – naruszającej przepisy art. 230 ust. 6 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.;
- podania błędnej kwoty długu na koniec 2014 roku, skutkującej błędnymi kwotami długu w kolejnych latach objętych prognozą;
- braku danych w kolumnie dotyczącej już zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych (kolumna 14.1) w korelacji z podaną w projekcie kwotą długu na koniec 2014 roku; błędnych lub niepełnych danych w kolumnie 14.1 – mając na uwadze podaną kwotę długu na koniec 2014 roku oraz okres spłaty długu;
- braku danych w kolumnie 10.1 dotyczącej spłaty zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych z planowanej nadwyżki budżetu w sytuacji planowania nadwyżki budżetu;
- podania w projekcie danych w latach krótszych niż okres prognozy wynikający z przepisów art. 227 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
- braku postanowień o uchyleniu dotychczas obowiązującej WPF - w przypadku przedstawienia projektu prognozy od roku 2015.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- błędów rachunkowych (np. dotyczących wysokości wolnych środków, wysokości dochodów z wybranych tytułów i wydatków na poszczególne cele);
- wskazania błędnych limitów wydatków na przedsięwzięcia w poszczególnych latach oraz limitu zobowiązań;
- błędnego wskazania (nie wskazania) okresu realizacji przedsięwzięć;
- niezgodności kwot podanych w projekcie prognozy (innych niż wskazane w art. 229 ustawy o finansach publicznych z 2009 r.) – z wielkościami podanymi w projekcie uchwały budżetowej (np. w zakresie podatków i opłat; wydatków inwestycyjnych kontynuowanych oraz nowych wydatków inwestycyjnych w poszczególnych latach);
- wskazania limitu zobowiązań wyższego od podanych łącznych nakładów finansowych oraz sumy limitów wydatków w poszczególnych latach realizacji przedsięwzięć.

W roku 2014 skład orzekający wydał 1 opinię negatywnie opiniującą projekt wieloletniej prognozy finansowej JST. Ocena składu orzekającego podyktowana została, przede wszystkim – nie zachowaniem w przedstawionym projekcie, w roku 2015 i kolejnych latach - relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z 2009 r. Opinia negatywna dotyczyła projektu wieloletniej prognozy finansowej **Gminy Wymiarki** (uchwała Nr 666/2014 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 26 listopada 2014 r.).

W opiniach o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych – wszystkie wydane opinie w tej sprawie były opiniami pozytywnymi - nie mniej jednak w treści opinii składów orzekających formułowane były zalecenia dotyczące bieżącego analizowania realizacji dochodów oraz wydatków i na tej podstawie dokonywania odpowiedniej weryfikacji założeń budżetu w zakresie realizowanych zadań i wyniku budżetu oraz stałego monitorowania zadłużenia Gminy i analizowania wpływu jego wysokości - na stopień i sposób wykonywania zadań, także w celu zachowania relacji z art. 242 ustawy o finansach publicznych jak i relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W opiniach dotyczących programu naprawczego – w roku 2014 Kolegium Izby pozytywnie zaopiniowało program postępowania naprawczego **Powiatu Świebodzińskiego**. Jednostka ta ubiegała się o pożyczkę z budżetu państwa, na sfinansowanie deficytu budżetu, związanego między innymi z koniecznością spłaty zobowiązań wynikających z niekorzystnego dla Powiatu wyroku sądowego.

Powiat nie złożył apelacji od niekorzystnego wyroku sądowego tylko polubownie, w drodze ugody pozasądowej zobowiązał się do zapłaty określonej kwoty na rzecz wykonawcy inwestycji drogowej. W budżecie Powiatu nie zostały zaplanowane środki finansowe na ten cel. Sporządzenie programu naprawczego związane było z ubieganiem się przez Powiat, o środki na ten cel, na podstawie art. 224 ustawy o finansach publicznych, poprzez udzielenie pożyczki z budżetu państwa. Do końca roku nie zapadła decyzja w tej sprawie.

W roku 2014 – nie zostało złożone żadne odwołanie od opinii składów orzekających RIO w Zielonej Górze.

W roku 2014 – nie zostało złożone żadne powiadomienie skarbnika (głównego księgowego budżetu JST) – dotyczące dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika.

W roku 2014 – nie wystąpił przypadek informowania wojewody oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych – o negatywnej opinii wydanej w sprawie przedłożonych sprawozdaniach przez organy wykonawcze JST – sprawozdań z wykonania budżetu JST za rok 2013.

Wszystkie JST objęte nadzorem Izby uchwaliły budżety na 2014 r. w ustawowym terminie do 31 stycznia 2014 r. Jedna jednostka samorządu terytorialnego zaskarżyła do WSA rozstrzygnięcie nadzorcze Kolegium Izby, dotyczące wprowadzenia zmian do uchwały budżetowej Miasta. Skarga jednostki samorządu terytorialnego została oddalona przez WSA.

W roku 2014 Kolegium Izby nadal monitorowało zadłużenia lubuskich jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli.

Stosownie do art. 10a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Kolegium Izby sporządziło w 2014 r. raport o stanie gospodarki finansowej :

- Powiatu Gorzowskiego w związku z ponownym zamiarem ubiegania się przez powiat o pożyczkę z budżetu państwa na spłatę zobowiązań publiczno-prawnych i cywilno-prawnych po Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kostrzynie nad Odrą w likwidacji,
- Powiatu Świebodzińskiego w związku z zamiarem ubiegania się przez powiat o pożyczkę z budżetu państwa z przeznaczeniem na finansowanie planowego deficytu,
- Powiatu Słubickiego w związku z zagrożeniem realizacji zadań publicznych przez Powiat w przypadku obowiązku zwrotu nienależnie pobranych dochodów wraz z odsetkami z tytułu gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa po TTOC (Terminalu Towarowym Odpraw Celnych) - uzyskanych w latach 2010 – 2011, na podstawie dwóch decyzji ostatecznych Ministra Finansów.

W roku 2014 do Kolegium Izby nie wpłynęło zastrzeżenie do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym.

Pełną informację o rozstrzygnięciach nadzorczych badanych uchwał i zarządzeń oraz wydanych opiniach przedstawiają tabele nr 1 (załącznik nr 2) i nr 2 (załącznik nr 3).

Uchwały i zarządzenia organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych

*pozostające we właściwości rzeczowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze
na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych
(t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1113 ze zm.)
oraz innych przepisów prawa materialnego stanowiących przepisy szczególne*

1. Budżet

- 1) uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i uchwały w sprawie zmiany procedury,
- 2) uchwały budżetowe i ich zmiany,
- 3) uchwały w sprawie ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- 4) uchwały w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych.

2. Wieloletnia Prognoza Finansowa i jej zmiany.

3. Zobowiązania

- 1) uchwały w sprawie emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy JST,
- 2) uchwały w sprawie zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
- 3) uchwały w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący,

4. Dotacje

- 1) uchwały ustalające stawki dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych,
- 2) uchwały w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zleconego zadania – na inne zadania niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych dla publicznego przedszkola, publicznej szkoły i placówki oświatowej, dla których organem założycielskim nie są jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania oraz kontroli dotacji udzielanych dla niepublicznego przedszkola, niepublicznej szkoły i placówki oświatowej ,
- 5) uchwały w sprawie wysokości i zasad ustalania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem do lat trzech,
- 6) uchwały w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru,
- 7) uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej, trybu postępowania w sprawie udzielenia dotacji i sposobu jej rozliczania na zadania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- 8) uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej , trybu postępowania i sposobu jej rozliczania dla spółek wodnych,
- 9) Uchwały w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu

5. Podatki i opłaty lokalne

- 1) uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa dla wymiaru podatku rolnego na obszarze gminy,
- 2) uchwały określające tryb i szczegółowe warunki zwolnienia z podatku rolnego gruntów, na których zaprzestano produkcji rolnej,
- 3) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia i ulgi przedmiotowe w podatku rolnym,
- 4) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia przedmiotowe w podatku leśnym,
- 5) uchwały określające wysokość stawek podatku od nieruchomości i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 6) uchwały określające wysokość stawek podatku od środków transportowych i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 7) uchwały wprowadzające opłatę od posiadania psów, określające wysokość tej opłaty, zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności opłaty, wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tej opłacie,
- 8) uchwały określające zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności, wysokość stawek i zwolnienia przedmiotowe z opłat:
 - targowej,
 - miejscowej, uzdrowskiej
- 9) uchwały w sprawie zarządzenia poboru ww. podatków i opłat w drodze inkasa, określające inkasentów i wynagrodzenie za inkaso,
- 10) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o gruntach oraz deklaracji na podatek rolny,
- 11) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości,
- 12) uchwały w sprawie obniżenia kwoty stanowiącej średnią cenę sprzedaży drewna i przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze gminy,
- 13) uchwały w sprawie określenia wzoru formularzy służących do składania informacji o lasach oraz deklaracji na podatek leśny na dany rok podatkowy,
- 14) wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki takiej opłaty oraz w sprawie ustalenia stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności,
- 15) terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 16) określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

6. Uchwały w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego oraz związku międzygminnego

Informacja o uchwałach i zarządzeniach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2014 r. przez RIO

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Wyniki badania nadzorczego							
		Ogółem w 2014 r. (kol.5+6)	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa (kol.7+8+9+12)	z tego:					inne rozstrzygnięcia ¹³
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne (kol.10+11)	z tego:		
7	8	9	10	11	12						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	budżetu	104	X	88	16	15	1	0	0	0	0
2	zmian budżetu	3 597 ¹⁴	2 416	3 428 ¹⁵	169	160 ¹⁶	3	6	0	6	0
3	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	692	157	648	44	40	0	4	1	3	0
4	procedury uchwalania budżetu	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	16	0	15	1	1	0	0	0	0	0
6	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0
7	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	146	1	144	2	2		0	0	0	0
8	udzielania pożyczek	14	14	13	1	0	0	1	0	1	0
9	udzielania poręczeń	7	7	7	0	0	0	0	0	0	0
10	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0
11	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	205	0	190	15	1	0	14	6	8	0
12	podatków i opłat lokalnych	300	0	279	21	5	0	16	14	2	0
	w tym: opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	65	X	61	4	3	0	1	1	0	0
13	absolutorium	99	X	95	4	2	0	2	0	2	0
14	pozostałe uchwały i zarządzenia	626	68	621	5	2	0	3	1	2	0
Ogółem		5 819	2 666	5 541	278	228	4	46	22	24	0

¹³ dotyczy uchwał i zarządzeń z naruszeniem prawa dotyczącego minionego roku budżetowego,¹⁴ w tym 388 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2013 roku a zbadanych w roku 2014,¹⁵ w tym 357 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2013 roku a zbadanych w roku 2014,¹⁶ w tym 31 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2013 roku a zbadanych w roku 2014.

Tabela 2

Wyniki działalności opiniodawczej i charakter wydanych opinii w 2014 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
1	2014 r. - ogółem	827	696	122	9
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	107	107	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST,	104	73	31	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	105	85	17	3
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST,	105	81	24	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	105	98	4	3
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	11	11	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	45	45	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	2	0	0	2
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	104	62	41	1
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	40	39	1	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	98	94	4	0
l) programu postępowania naprawczego.	1	1	0	0	
z tego:					
2	2014 r. - gminy	663	571	85	7
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	100	100	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST,	80	59	21	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	81	67	12	2
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST,	81	64	17	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	81	77	2	2
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	9	9	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	38	38	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	2	0	0	2
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	80	49	30	1
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	29	29	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	82	79	3	0
l) programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0	
3	2014 r. - powiaty	87	68	18	1
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	4	4	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST,	12	8	4	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	12	8	3	1
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST,	12	8	4	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	12	12	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	2	2	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	4	4	0	0	

	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	12	7	5	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	4	3	1	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	12	11	1	0
	l) programu postępowania naprawczego.	1	1	0	0
	2014 r. - miasta na prawach powiatów	17	15	2	0
4	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	2	2	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST,	2	2	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	2	1	1	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST,	2	1	1	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	2	2	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	1	1	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	2	2	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	2	2	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	2	2	0	0
	l) programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0
		2014 r. - samorząd województwa	8	8	0
5	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	1	1	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST,	1	1	0	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	1	1	0	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST,	1	1	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	1	1	0	0
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	0	0	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	1	1	0	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	1	1	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	1	1	0	0
	l) programu postępowania naprawczego.	0	0	0	0
		2014 r. - związki międzygminne	52	34	17
6	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	0	0	0	0
	b) projektów uchwał budżetowych JST,	9	3	6	0
	c) informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	9	8	1	0
	d) sprawozdań z wykonania budżetu JST,	9	7	2	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	9	6	2	1
	f) możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	2	2	0	0
	h) uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	0	0	0	0
	i) projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	9	3	6	0
	j) możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	4	4	0	0
	k) prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	1	1	0	0

III. Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej

(działalność kontrolna oraz wykonanie rocznego planu kontroli)

I. Realizacja planu kontroli

Liczbę i rodzaj planowanych i realizowanych kontroli przedstawia poniższa tabela:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/realizacja	problemowe plan/ realizacja	doraźne plan/ realizacja	sprawdzające plan/ realizacja	OGÓŁEM plan/ realizacja
Gminy (w tym miasta na prawach powiatu) i związki gmin	21 / 21	8/ 8	- / -	- / -	29 / 29
Powiaty (ziemskie)	3/ 3	- / -	- / -	- / -	3 / 3
Województwo samorządowe	- / -	- / -	- / -	- / -	- / -
Pozostałe	- / -	5 / 6	- / -	- / -	5 / 6
RAZEM	24 / 24	13 / 14	- / -	- / -	37 / 38

1. Kontrole kompleksowe.

1.1 Plan

Plan kontroli na rok 2014 został przyjęty uchwałą Nr 396/2013 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 19 grudnia 2013 r. i przewidywał podjęcie w 2014 roku **24** kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego (JST), w tym:

- **3** powiatów (Nowosolski, Strzelecko-Drezdenecki, Międzyrzecki), **3** miast (Gozdnica, Nowa Sól, Żagań), **8** gmin miejsko – wiejskich (Kargowa, Kożuchów, Lubniewice, Lubsko, Ośno Lubuskie, Skwierzyna, Wschowa, Torzym) i **10** gmin wiejskich (Bogdaniec, Deszczno, Gubin, Krzeszyce, Lubiszyn, Otyń, Pszczew, Siedlisko, Świdnica, Żary).

W planie kontroli ujęto również kontrole kompleksowe **6** jednostek samorządu terytorialnego tj. 2 powiatów (Słubicki i Świebodziński), miasta i gminy (Nowogród Bobrzański) oraz 3 gmin wiejskich (Bobrowice, Brzeźnica, Zielona Góra) podjęte w 2013 r. i kontynuowane w 2014 r.

1.2 Realizacja

Spośród podjętych w 2014 roku 24 kontroli kompleksowych, do dnia 31 grudnia 2013 r. zakończono kontrole 20 jednostek, tj. 2 miast (Nowa Sól i Żagań), 2 powiatów (Strzelecko-Drezdenecki i Międzyrzecki), 8 gmin miejsko-wiejskich (Kargowa, Kożuchów, Lubniewice, Lubsko, Ośno Lubuskie, Skwierzyna, Wschowa, Torzym), a także 8 gmin wiejskich (Bogdaniec, Deszczno, Krzeszyce, Lubiszyn, Otyń,

Pszczew, Siedlisko, Świdnica). Rozpoczęte w 2014 r. kontrole 2 jednostek, tj. Miasta Gozdnicza oraz Powiatu Nowosolskiego zostały zakończone w styczniu 2015 roku, a 2 gmin wiejskich (Gubin i Żary) w lutym 2015 roku.

Zakończone zostały również kontrole kompleksowe 6 jednostek samorządu terytorialnego podjęte w 2013 roku i kontynuowane w 2014 r., tj.: 3 gmin wiejskich (Brzeźnica, Bobrowice i Zielona Góra), gminy miejsko-wiejskiej (Nowogród Bobrzański) oraz 2 powiatów (Słubicki i Świebodziński).

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

2. Kontrole problemowe.

2.1 Plan

Plan kontroli na 2014 r. przewidywał przeprowadzenie **13** kontroli problemowych, w tym **3** kontroli koordynowanych przez Komisję Koordynacji Kontroli KR RIO. Tematem kontroli koordynowanych było zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego. Spośród dziesięciu planowanych kontroli problemowych **5** dotyczyło jednostek samorządu terytorialnego oraz **5** kontroli samorządowych jednostek organizacyjnych wytypowanych podczas kontroli kompleksowych.

2.2 Realizacja

W 2014 roku przeprowadzono ogółem **14** kontroli problemowych, w tym 3 kontrole problemowe koordynowane.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły:

- 1) zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego - 3 kontrole koordynowane w gminach (Torzym, Jasień i Wymiarki);

Program kontroli koordynowanej w zakresie zadłużenia przygotowała Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi.

Celem koordynowanej kontroli problemowej była ocena sytuacji finansowej wybranych jednostek samorządu terytorialnego, ocena rzetelności planowania i prognozowania wartości finansowych w latach 2013-2014, jak również rzetelności prezentowania danych finansowych oraz spełnienia relacji określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach objętych prognozą długu (elementu WPF);

- 2) sporządzania sprawozdań Rb-Z i Rb-30 S (Samorządowy Zakład Budżetowy w Siedlisku);
- 3) wydatków budżetowych (Gmina Nowe Miasteczko, Zespół Szkół Nr 1 w Nowym Miasteczku, Zakład Usług Komunalnych w Lubiszynie, Centrum Kształcenia Zawodowego „Elektryk” w Nowej Soli);
- 4) udzielania zamówień publicznych (Gmina Przytoczna);
- 5) księgowości, sprawozdawczości oraz dochodów budżetowych (Gmina Świebodzin);

- 6) odprowadzania składek do ZUS (Zakład Usług Komunalnych w Pszczewie i Ośrodek Pomocy Społecznej w Torzymiu);
- 7) dochodów z tytułu podatków i opłat (Gmina Bytom Odrzański);
- 8) wydatków budżetowych i stosowania przepisów o zamówieniach publicznych (Gmina Zabór).

3. Kontrole doraźne i sprawdzające.

3.1. Kontrole doraźne

Plan kontroli na 2014 r. nie zawierał ustalonej liczby kontroli doraźnych przewidzianych do przeprowadzenia, ponieważ corocznie liczba takich kontroli uzależniona jest od wpływających do Izby skarg, wniosków i sygnałów. W 2014 roku nie podejmowano kontroli doraźnych.

3.2. Kontrole sprawdzające.

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. W 2014 r. nie były podejmowane odrębne kontrole, o których stanowi art. 7a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

II. Wyniki działalności kontrolnej

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kierowników jednostek, po zakończeniu kontroli, wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności.

Po zakończonych w 2014 r. kontrolach, wystąpienia takie skierowano do 32 jednostek, w których wskazano 418 wniosków pokontrolnych, zmierzających do usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności badanych podmiotów. Po zakończeniu 2 kontroli problemowych jednostek organizacyjnych gmin nie kierowano wystąpień pokontrolnych w związku z nie stwierdzeniem nieprawidłowości. Pozostałe 4 wystąpienia pokontrolne po opracowaniu zostaną przesłane do kontrolowanych jednostek w terminie określonym w art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu czynów naruszających dyscyplinę finansów publicznych. Ogółem w 2014 r. do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano 26 zawiadomień dotyczących 26 osób i 43 przypadków popełnienia czynów noszących znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Zawiadomienia dotyczyły popełnienia następujących czynów określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 5 ust. 1 pkt 3, tj. dopuszczenie do przedawnienia należności Skarbu Państwa – 1 przypadek,
- art. 6 pkt 1, tj. nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa - 1 przypadek,

- art. 8 pkt 1, tj. przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji – 5 przypadków,
- art. 9 pkt 2, tj. nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji – 1 przypadek,
- art. 11 ust. 1, tj. dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia – 5 przypadków,
- art. 14 pkt 1-3, tj. nieopłacenie w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych: składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy – 1 przypadek,
- art. 15, tj. zaciągnięcie zobowiązania z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia oraz z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych
- 2 przypadki,
- art. 16 ust. 1, tj. niewykonanie w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat albo oprocentowanie tych należności – 1 przypadek,
- art. 18 pkt 1, tj. zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości - 6 przypadków,
- art. 18 pkt 2, tj. niesporządzenie lub nieprzekazanie w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazanie w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej – 14 przypadków,
- art. 18 b pkt 1, tj. nienależyte dokonanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym mającym wpływ na dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych – 1 przypadek,
- art. 18 a, tj. zaniechanie prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostce sektora finansów publicznych do tego zobowiązanej, wskutek niezatrudnienia audytora wewnętrznego albo niezawierania umowy z usługodawcą – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 1c, tj. naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i 1b, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego - 1 przypadek,
- art. 17 ust. 6, tj. zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych - 3 przypadki.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości.

Ogółem stwierdzono 401 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia organizacyjne – 42,
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 60,
- III. Budżet jednostki samorządu terytorialnego:
 - III.1. Ogólne zagadnienia dotyczące planowania i wykonywania budżetu – 23,
 - III.2. Dochody budżetowe – 108,
 - III.3. Wydatki budżetowe – 41,
 - III.4. Zamówienia publiczne – 36,
 - III.5. Rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji – 20 ,
 - III.6. Dług publiczny - 16
- IV. Gospodarka mieniem – 52,
- V. Rozliczenia jednostki samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi – 3.

IV. Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń (WIAiSz) w 2014 roku obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2014 r.

Podstawowe zadania były realizowane głównie w ramach czterech obszarów działalności, obejmujących:

- przygotowanie materiałów i analiz związanych z działalnością nadzorczą i opiniodawczą Izby,
- kontrolę (formalną i rachunkową) sprawozdawczości budżetowej i finansowej JST,
- działalność informacyjną oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie i organizację szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

1. Przygotowanie materiałów związanych z kompetencjami Kolegium i Składów Orzekających

Stosownie do ustaleń określonych w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Izby na rok 2014, zadania Wydziału związane z nadzorem obejmowały:

- kontrola rachunkowa i przygotowanie uwag merytorycznych do projektu budżetu i uchwał budżetowych oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetów JST,
- kontrola rachunkowa i przygotowanie uwag merytorycznych do projektu w sprawie WPF, uchwał w sprawie WPF oraz uchwał i zarządzeń w sprawie zmian WPF;
- przygotowanie uwag do pozostałych uchwał wynikających z rozszerzonego nadzoru,
- przygotowanie analizy do informacji o przebiegu wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze i sprawozdanie roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie analizy i informacji dotyczących możliwości spłaty kredytu i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych.

W roku 2014 Wydział przygotował uwagi merytoryczne do 108 projektów budżetów, 104 uchwał budżetowych oraz 5 111 uchwał i zarządzeń, w tym 3 597 uchwał i zarządzeń dotyczących zmian **budżetu** oraz do 692 uchwał w sprawie **WPF** i uchwał/zarządzeń w sprawie zmian WPF.

Ponadto w wydziale przygotowano i sporządzono materiały informacyjne oraz analizy na potrzeby działalności opiniodawczej Składów Orzekających dotyczące:

- opinii o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (107);
- opinii o przebiegu wykonania budżetu JST za I półrocze 2013r.(105);
- opinii dot. sprawozdania z wykonania budżetu JST za 2012 (105);
- opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych (11);
- opinii o projektach budżetów JST (104) oraz projektach uchwał w sprawie WPF (104).

W roku 2014 100% ogółu lubuskich JST przekazywało do tut. Izby projekty budżetów, uchwały budżetowe oraz uchwały i zarządzenia zmieniające budżet z wykorzystaniem elektronicznego systemu zarządzania budżetami JST BeSTi@ (jednocześnie z zachowaniem formy papierowej).

Począwszy od roku 2010 jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Izby w systemie BeSTi@ także projekty uchwał w sprawie WPF, następnie uchwały w sprawie WPF oraz uchwały w sprawie zmian WPF. W miarę potrzeb dane z wieloletnich prognoz finansowych (generowane z wykorzystaniem systemu BeSTi@) przekazywane były w formie elektronicznej do Ministerstwa Finansów.

Ponadto, podkreślić należy, że w efekcie zmian wprowadzonych w ustawie o finansach publicznych w rozporządzeniu w sprawie wieloletniej prognozy finansowej JST – od roku 2013 uchwały w sprawie WPF lub jej zmiany przekazywane są do Regionalnej Izby Obrachunkowej wyłącznie w formie elektronicznej (opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym) z wykorzystaniem aplikacji wskazanej przez Ministra Finansów (system BeSTi@).

2. Sprawozdawczość budżetowa JST

W roku 2014 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały sprawozdania budżetowe do regionalnej izby obrachunkowej za IV kwartał 2013 roku oraz sprawozdania miesięczne Rb-27S i Rb-28S za grudzień 2013 r., za styczeń 2014 i za okresy: I, II i III kwartał 2014 roku zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 r., poz. 119).

Sprawozdania budżetowe które wpływały do Izby w roku 2014 można podzielić wg następujących okresów sprawozdawczych:

- miesięczne grudniowe i styczniowe (Rb-27S i Rb-28S).
- kwartalne za I, II i III (Rb-27S i Rb-28S, Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S, Rb-27ZZ, Rb-50).
- roczne (Rb-27S i Rb-28S, Rb-NDS, Rb-30S, Rb-34S, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-27ZZ, Rb-50).

Terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań w zakresie JST zostały określone w załączniku nr 44 ww. rozporządzenia.

Wydział Informacji Analiz i Szkoleń prowadził kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji.

W roku 2014 do regionalnej izby obrachunkowej ogółem wpłynęło **2 936** sprawozdań budżetowych z wykonywania procesów finansów publicznych (w 2013 r. 2 396 sprawozdań), które następnie Izba przekazała do Ministerstwa Finansów w wersji elektronicznej. Wśród zbadanych sprawozdań **690** (23,5%) stanowiły korekty.

W 2014 roku do izby wpływały także korekty sprawozdań budżetowych za lata ubiegłe, tj. za rok 2011 oraz 2012. Korekty dotyczyły najczęściej następujących sprawozdań: Rb-27S i 28S miesięcznych/rocznych z wykonania planu dochodów i wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, sprawozdania Rb-NDS kwartalnego o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego) oraz sprawozdania Rb-30S kwartalnego sprawozdania z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych.

W ogólnej liczbie 2 936 sprawozdań budżetowych przekazanych przez Izbę do Ministerstwa Finansów 97 sprawozdań (w tym 14 korekt) dotyczyło sprawozdania Rb-PDP.

Na podstawie wyników działalności nadzorczej i kontrolnej Regionalna Izba Obrachunkowa stosownie do art.10 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. z 1992 r., Nr 85, poz. 428) stwierdziła nieprawidłowości w zakresie danych dotyczących naliczenia subwencji, w szczególności skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych od osób fizycznych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości oraz od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych.

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej (plik bazy danych) opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Reguła ta dotyczy wszystkich sprawozdań budżetowych, a także sprawozdań kwartalnych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz sprawozdań kwartalnych Rb-50 o dotacjach, odpowiednio o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego. JST przesyłały do regionalnej izby obrachunkowej do wiadomości sprawozdania Rb-50D, Rb-50W oraz Rb-27ZZ z wykorzystaniem programu Besti@. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 r., poz. 119) sprawozdania te powinny wpływać do regionalnej izby obrachunkowej wyłącznie w formie elektronicznej.

Sprawozdawczość budżetowa przekazywana była przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego do regionalnej izby obrachunkowej, a następnie regionalna izba obrachunkowa przekazywała je do Ministerstwa Finansów w formie pliku bazy danych za pośrednictwem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego - Besti@.

Liczba sprawozdań budżetowych JST otrzymanych i zbadanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w latach 2013 i 2014

Nazwa sprawozdania*	Liczba zbadanych sprawozdań ogółem w 2013 r.			Liczba zbadanych sprawozdań ogółem w 2014 r.		
	pierwotne	korekty	razem	pierwotne	korekty	razem
Rb-27S	518	212	730	626	215	841
Rb-28S	518	119	637	626	131	757

Rb-NDS	416	187	603	420	239	659
Rb-PDP	83	20	103	83	14	97
Rb-ST	103	16	119	105	10	115
Rb-30	-	1	1	-	-	-
Rb-30S	95	50	145	167	62	229
Rb-34S	45	13	58	91	14	105
Rb-28NWS	-	-	-	128	5	133
Razem sprawozdania przekazane do MF	1 778	618	2 396	2 246	690	2 936

* W ogólnej liczbie sprawozdań nie ujęto sprawozdań Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ i Rb-UN, które są sporządzane na podstawie rozporządzenia MF z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora publicznego w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

Najczęściej występujące nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli formalnej i rachunkowej sprawozdań budżetowych JST w 2014 roku dotyczyły:

Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów:

- brak zgodności danych planowanych i wykonanych dochodów dotyczących subwencji lub udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych z kwotami przekazanymi przez Ministra Finansów,
- brak zgodności wykazywanego planu dochodów w sprawozdaniu z planem wynikającym z uchwały budżetowej po zmianach,
- niezgodność kwot dotacji wykazanych w sprawozdaniu z kwotami dotacji wykazanymi przez dysponentów tych środków.

Rb-28S sprawozdanie z wykonania planu wydatków:

- brak zgodności planów wykazanych w sprawozdaniu z planami wg uchwały budżetowej po zmianach,
- brak zachowania spójności kwot zobowiązań wymagalnych w porównaniu ze sprawozdaniem Rb-Z.

Rb-NDS sprawozdanie o nadwyżce/deficycie:

- wykazywanie kwot dochodów bieżących i majątkowych (planowanych i wykonanych) niezgodnych ze sprawozdaniem Rb-27S i uchwałą budżetową po zmianach,
- wykazywanie kwot wydatków bieżących i majątkowych (planowanych i wykonanych) niezgodnych z ze sprawozdaniem Rb-28S i uchwałą budżetową po zmianach,
- nie wskazanie w kolumnie „wykonanie” w poz. D13 (nadwyżka z lat ubiegłych) i D16 (wolne środki) wielkości faktycznie posiadanej nadwyżki czy wolnych środków, będących do dyspozycji jednostki,
- wykazywanie w poz. D17 (inne źródła) kwot wolnych środków,
- błędnie określone kwoty w poz. D131 i D161 (środki na pokrycie deficytu),
- niewłaściwe wypełnienie części E sprawozdania w zakresie źródeł finansowania planowanego deficytu,
- wykazanie w części F sprawozdania kwot wyłączeń z art. 243 ustawy o finansach publicznych niezgodnych z kwotami wyłączeń wykazanymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Rb-30S sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych:

- niezgodność planu wykazanego w sprawozdaniu z planem przychodów i kosztów zakładu budżetowego stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej,
- wykazywanie w planie przychodów zakładu dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji,
- wykazanie w przychodach dotacji przedmiotowej w kwocie brutto zamiast w kwocie netto, brak ujęcia podatku VAT w „informacji o rozliczeniu kasowym z budżetem”
- błędy w klasyfikacji budżetowej w odniesieniu do przychodów i kosztów zakładu budżetowego,
- niezgodność stanu środków obrotowych na początek okresu sprawozdawczego ze stanem końcowym roku poprzedniego,
- brak zachowania wymaganej ciągłości w wyliczeniu stanu środków obrotowych na koniec okresu sprawozdawczego,
- nie uzupełnienie lub niewłaściwe wypełnienie pozycji w informacji uzupełniającej o finansowaniu inwestycji samorządowego zakładu budżetowego.

Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1

- brak zachowania wymaganej ciągłości w wyliczeniu stanu środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego.

Rb-PDP sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych:

- brak zachowania spójności ze sprawozdaniem Rb-27S w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków udzielonych ulg, umorzeń, zwolnień oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy.

Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych:

- nie wykazanie kwoty w wierszu I.1. „Stan środków na rachunku wydatków niewygasających” pomimo wykazywania kwot w kolumnie 11 sprawozdania Rb-28S „Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego”.

Rb-28NWS – sprawozdanie z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego

- niezgodność kwot planu w sprawozdaniu z planem wydatków niewygasających wynikającym z podjętej uchwały.

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują sprawozdania wyłącznie w formie elektronicznej (plik bazy danych). Sprawozdania takie powinny być podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 262) weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Należy jednak zauważyć, że pomimo podpisywania sprawozdań ważnymi podpisami elektronicznymi, niektóre JST nadal przesyłały do izby wersję papierową tych sprawozdań.

W zakresie kontroli pod względem rachunkowym i formalnym wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytków dochodów – w specjalnych strefach ekonomicznych (rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 roku Dz.U. Nr 65, poz.

z późn. zm.) – zbadano i przekazano do Ministerstwa Finansów 1 wniosek.

Analiza informacji o przebiegu wykonania budżetu JST za pierwsze półrocze 2014 r. oraz analiza sprawozdania rocznego z wykonania planów finansowych za 2013 r. była przekazywana przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń do Kolegium i stanowiła jeden z podstawowych dokumentów służących do przygotowania opinii przez składy orzekające. Ponadto informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej służyły do opracowania szczegółowych materiałów analitycznych z realizacji zadań finansowych jednostek samorządowych województwa lubuskiego.

3. Sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze wg właściwości była zobowiązana w 2014 roku do pośredniczenia w przekazywaniu do GUS sprawozdawczości kwartalnej, sporządzanej na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 1773). Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane zostały ww. rozporządzeniem do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentu, sprawozdań łącznych w powyższym zakresie. Są to następujące sprawozdania: Rb-N (o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych), Rb-Z (o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji) oraz roczne uzupełniające sprawozdania Rb-UZ oraz Rb-UN.

Do sporządzania sprawozdań obejmujących należności, zobowiązania oraz poręczenia i gwarancje w sektorze samorządowym zobowiązane są, zgodnie z powołanym wyżej aktem prawnym:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których JST jest organem założycielskim,
- samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach łącznych w zakresie samorządowych osób prawnych, dla których JST jest organem założycielskim:

- nie dotrzymanie terminów przesyłania sprawozdań do RIO, zarówno formy papierowej, jak i elektronicznej;
- brak spójności sprawozdań rocznych z uzupełniającymi, niespójność sprawozdań Rb-Z z Rb-UZ i podobnie Rb-N z Rb-UN;
- błędy formalne (brak podpisu osób upoważnionych oraz pieczętek);
- błędne wypełnianie struktury terminowej zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie kol. C1 i C2 oraz C3 i C4);
- brak uzupełnienia w Rb-Z i Rb-N części C oraz w Rb-UZ i Rb-UN części D dotyczącej liczby podmiotów dla których jednostka sprawozdawcza jest organem założycielskim;

- wykazywanie stanu środków pieniężnych w kasie w kolumnie „Banki” oraz w wierszu N.3.2 „Depozyty na żądanie”;
- wykazywanie gotówki w kasie w innych grupach podmiotów zamiast w grupie III, a więc w tych, do których nie należy podmiot sporządzający sprawozdanie.

Ze względu na przekazywanie ww. sprawozdań do Izby poza systemem BeSTi@ stwierdzono następujące nieprawidłowości formalne:

- brak opisu na skorygowanych sprawozdaniach (sprawozdania w formie papierowej często nie są zaznaczone jako korekta);
- brak nazwy i adresu jednostki sprawozdawczej, brak numeru identyfikacyjnego REGON oraz brak symbolu GUS;
- brak wskazania kwartału, za który jest sporządzane sprawozdanie.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach w zakresie budżetu JST stwierdzone w 2014 roku to:

Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji:

- wykazywanie niewłaściwych kwot w poz. E2 (kredyty i pożyczki) w części A sprawozdania,
- błędne wykazywanie kwot poręczeń i gwarancji lub również zaniechanie ich wykazywania,
- wykazanie zobowiązań wymagalnych niezgodnych ze sprawozdaniem Rb-28S,
- brak wskazania w części C1 sprawozdania danych uzupełniających o kredytach i pożyczkach na finansowanie programów, projektów lub zadań z udziałem środków UE,
- wykazywanie w wierszu E1 „papiery wartościowe” w części A sprawozdania zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych dla których nie istnieje płynny rynek wtórny,
- nie wykazanie zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego oraz sprzedaży na raty,
- nie ujmowanie w sprawozdaniu istniejących zobowiązań wymagalnych w jednostce,
- nieprawidłowe wykazywanie kwot zobowiązań w układzie podmiotowym (wg grup dłużników),
- niewykazanie dodatkowych danych uzupełniających w części C2 sprawozdania.

Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych:

- wykazanie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w części B sprawozdania w kwotach różnych od wykazanych w sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał,
- brak zgodności pomiędzy kwotami wykazanymi w części C Rb-UZ oraz brak korelacji pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniach Rb-UZ i Rb-Z za IV kwartał,
- rozbieżności w zakresie podmiotów (wierzycieli), wobec których wykazano zobowiązania w sprawozdaniach Rb-Z i Rb-UZ,
- błędne wypełnienie struktury terminowej zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie kol. C1 i C2 oraz C3 i C4).

Rb-N sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych:

- w części A (należności oraz wybrane aktywa finansowe) nie wskazano właściwych kwot w wierszach „gotówka”, „depozyty na żądanie” lub „depozyty terminowe”,

- nie wykazanie w wierszach „depozyty na żądanie” lub depozyty terminowe” środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- ujmowanie w sprawozdaniu należności z tytułu naliczonych odsetek,
- brak wykazania należności z tytułu „udzielonych pożyczek”,
- wykazywanie danych dotyczących stanu gotówki w niewłaściwych grupach podmiotów (dłużników) lub nie uzupełnianie wiersza „gotówka” pomimo, że na dzień sprawozdawczy były środki w kasie jednostki,
- wykazywanie danych dotyczących środków zgromadzonych na rachunkach bankowych (depozyty na żądanie lub depozyty terminowe) w niewłaściwych grupach podmiotów (dłużników),
- brak wykazania kwot należności wymagalnych, pomimo wskazania w sprawozdaniu Rb-27S kwot w kolumnie „zaległości”.

Rb-UN roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności:

- brak korelacji pomiędzy danymi wykazanymi w Rb-UN a Rb-N.

W omawianym okresie do Izby wpłynęło:

- 820 sprawozdań, w tym 20 korekt (2,4%) – osoby prawne,
- 1.201 sprawozdań, w tym 261 korekt (21,7%) – jednostki samorządu terytorialnego,
- ogółem: 2.021 sprawozdań, w tym 281 korekt (13,9%).

Jednostki samorządu terytorialnego w zakresie osób prawnych przekazywały sprawozdania na dwa sposoby – w wersji papierowej i równocześnie wersji elektronicznej (bez podpisu elektronicznego) lub wyłącznie w wersji elektronicznej na zasadach określonych w § 9 ust 3a¹⁷ ww. rozporządzenia.

Kontrola sprawozdań Rb-Z, Rb-N, Rb-UZ oraz Rb-UN przesyłanych przez JST w zakresie ich budżetów była przeprowadzana z wykorzystaniem programu Besti@. Jednostki samorządu terytorialnego były zobowiązane do sporządzania i przekazywania sprawozdań wyłącznie w formie elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Regionalna Izba Obrachunkowa przekazywała do Ministerstwa Finansów ww. sprawozdania oraz ich korekty w formie pliku bazy danych również za pomocą systemu Besti@.

Ponadto Izba zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia sporządzała co kwartał na podstawie sprawozdań łącznych otrzymanych od JST sprawozdanie zbiorcze i przekazywała je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

4. Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej przedsiębiorcom

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2007 r. nr 59, poz. 404 z późn. zm) oraz w oparciu

¹⁷ Rozporządzenie MF z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora publicznego w zakresie operacji finansowych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (j.t. Dz.U. z 2014r., poz. 1065 ze zm.), w którym został określony zakres sprawozdań, wzór formularza termin składania – tut. Regionalna Izba Obrachunkowa pośredniczyła w elektronicznym przekazywaniu sprawozdań z zakresu zaległości przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Od II kwartału 2010 r. JST z terenu województwa lubuskiego mają obowiązek przesyłania sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu pomocy wyłącznie w systemie SHRIMP.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w przekazywanych sprawozdaniach z zakresu zaległości przedsiębiorców:

- stosowanie niewłaściwego nazewnictwa przekazywanych plików, pomimo poinformowania jednostek o sposobie jednolitego określania nazwy plików zawierających sprawozdania,
- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań przez jednostki do RIO,
- nie wypełnianie w arkuszu pól identyfikujących JST tj. nazwy, adresu oraz roku za jaki sprawozdanie sporządzono,

W 2014 roku przesłano do Izby 74 sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców. Powyższe sprawozdania Izba przesała do UOKiK.

5. Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 roku w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174, poz. 1081 z późn. zm.) Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze w zakresie swojej właściwości pośredniczyła w elektronicznym przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Od 2014 r. JST z terenu województwa lubuskiego mają obowiązek przesyłania do Ministerstwa Rolnictwa sprawozdań albo informacji dotyczącej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie

z wykorzystaniem aplikacji, w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2009 r. w sprawie przekazywania sprawozdań albo informacji dotyczących pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie

z wykorzystaniem aplikacji (Dz. U. Nr 127, poz.1053 z późn. zm).

Do Regionalnej Izby Obrachunkowej wpływały następujące sprawozdania:

- 1) roczne sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, innej niż pomocy *de minimis* tj. pomocy notyfikowanej do Komisji Europejskiej, pomocy udzielanej

w ramach wyłączeń grupowych sporządzane według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia,

- 2) sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie na duże projekty inwestycyjne przygotowane według wzoru określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
- 3) miesięczne sprawozdanie o udzielonej pomocy *de minimis* w rolnictwie którego wzór zamieszczono w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
- 4) miesięczne sprawozdanie o udzielonej pomocy *de minimis* w rybołówstwie przygotowane według wzoru określonego w załączniku nr 4 do rozporządzenia,
- 5) miesięczna/roczna informacja o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie w danym okresie sprawozdawczym sporządzana według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od JST stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do Regionalnej Izby Obrachunkowej,
- wzory sprawozdań niezgodne z wzorami wynikającymi z rozporządzenia,
- brak danych osoby upoważnionej do przekazywania informacji i osoby do kontaktu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie informacji i danych zawartych w sprawozdaniu,
- wskazanie niewłaściwego okresu sprawozdawczego, za który sporządzane jest sprawozdanie lub informacja,
- niewłaściwe wypełnienie poszczególnych pozycji w tabeli danego sprawozdania.

W 2014 roku Izba przesłała elektronicznie do Ministerstwa Rolnictwa otrzymane z JST następującą liczbę sprawozdań:

- 13 sprawozdań miesięcznych (za grudzień 2013r.) o udzieleniu pomocy w rolnictwie,
- 78 informacji miesięcznych (za grudzień 2013 r.) o nieudzieleniu pomocy w rolnictwie,
- 62 sprawozdania roczne o udzielonej pomocy, innej niż pomocy *de minimis*
- 22 informacji rocznych o nieudzieleniu pomocy

6. Sprawozdawczość finansowa jednostek samorządu terytorialnego

W roku 2014 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do Izby sprawozdania finansowe za 2013 rok na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 289).

W skład sprawozdań finansowych wchodzi:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 9 do rozporządzenia;

- łączny bilans obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- łączny rachunek zysków i strat obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierający informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia;
- łączne zestawienie zmian w funduszu obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, zawierające informacje w zakresie ustalonym w załączniku nr 8 do rozporządzenia;
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego, przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 10 do rozporządzenia.

Sprawozdania finansowe łączne są sumą sprawozdań finansowych jednostkowych lub jednostkowych i łącznych. Zarządy jednostek samorządu terytorialnego sporządzały sprawozdania finansowe łączne samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych i przekazywały je do Izby w terminie do dnia 30 kwietnia 2014 roku. W tym samym terminie zarządy jednostek samorządu terytorialnego zobowiązane były także do przekazania bilansów z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do Izby wpłynęło 118 bilansów z wykonania budżetów JST za 2013 rok.

Ponadto, w 2014 roku do Izby wpłynęło 112 łącznych bilansów, 111 łącznych rachunków zysków i strat oraz 114 łącznych zestawień zmian w funduszu jednostki.

Zgodnie z § 26 ust. 5 ww. rozporządzenia zarządy JST przekazują do RIO skonsolidowane bilanse w formie pisemnej i w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1114) w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego. Ponadto, niektóre JST przekazywały skonsolidowane bilanse wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego, korzystając z podpisu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 roku o podpisie elektronicznym (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 262), weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

W 2014 roku za pośrednictwem systemu Besti@ 76 JST przekazało do Izby skonsolidowane bilanse podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Następnie zgodnie z § 26 ust. 7 ww. rozporządzenia regionalna izba obrachunkowa przekazuje do Ministerstwa Finansów skonsolidowane bilanse JST w formie dokumentu elektronicznego do dnia 14 lipca roku następnego. W roku 2014 na 105 JST województwa lubuskiego Izba przekazała do Ministerstwa Finansów po zweryfikowaniu 106 bilansów skonsolidowanych za 2013 rok.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań finansowych jednostek stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do regionalnej izby obrachunkowej;

- niesporządzenie określonych sprawozdań;
- błędy rachunkowe w poszczególnych pozycjach sprawozdań;
- niezgodność poszczególnych danych w bilansie z wykonania budżetu JST z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w bilansie;
- wzory sprawozdań finansowych niezgodne z wzorami wynikającymi z rozporządzenia;
- brak podpisów osób upoważnionych do zatwierdzenia danego sprawozdania;
- niezgodność stanów początkowych bilansu za dany okres sprawozdawczy ze stanami końcowymi bilansu za poprzedni okres sprawozdawczy;
- brak równości pomiędzy łączną kwotą aktywów a łączną kwotą pasywów;
- niewłaściwa data sporządzenia sprawozdania finansowego;
- brak wypełnienia informacji uzupełniających w poszczególnych bilansach;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym zestawieniem zmian w funduszu jednostki;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym rachunku zysków i strat a łącznym bilansem;
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w łącznym zestawieniu zmian w funduszu jednostki a łącznym bilansem łącznym;
- nieuwzględnienie przy sporządzaniu bilansu skonsolidowanego określonych jednostek organizacyjnych podlegających konsolidacji.

7. Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego

Zgodnie z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 roku (Dz. U. z 2014 r., poz. 191) oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 6 poz. 35) organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o ile wystąpiła. Powyższe sprawozdanie przedkłada (w wersji dokumentu i elektronicznej - arkusz MS Excel), w terminie 7 dni od jego sporządzenia, Regionalnej Izbie Obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

W 2014 roku do Izby wpłynęło 108 sprawozdań, (w tym 12 korekt) z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od JST stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przesyłanie powyższych sprawozdań w pliku PDF, a także na niewłaściwych drukach,
- nie wypełnianie poszczególnych pozycji sprawozdań, jednakże na bieżąco powyższe błędy były weryfikowane a sprawozdania przesyłane na właściwych drukach.

8. Działalność informacyjna i szkoleniowa

8.1. Działalność informacyjna

Art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych nakłada na izby obowiązek prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej. Zgodnie z zapisem ustawy działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą izb. Działalność informacyjna RIO w Zielonej Górze obejmuje udzielanie informacji i doradztwo w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa oraz upowszechnianie informacji o wynikach działalności nadzorczej i kontrolnej izb. Funkcja informacyjna realizowana jest m.in. za pośrednictwem działalności wydawniczej, udzielania pisemnych informacji i wyjaśnień, telefonicznych i bezpośrednich kontaktów z pracownikami samorządowymi oraz poprzez informacje zamieszczane na stronach internetowych Izby.

W realizacji działań w zakresie przedsięwzięć informacyjnych Izba współpracuje z Ministerstwem Finansów, MEN, UOKiK, regionalnymi izbami obrachunkowymi, Wojewodą Lubuskim, sądami administracyjnymi, w tym WSA w Gorzowie Wlkp., Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej Górze, uczelniami wyższymi oraz Zrzeszeniem Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego i Konwentem Starostów Województwa Lubuskiego

Na podstawie **art. 13** ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba udziela wyjaśnień w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ww. ustawy (tj. jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego). W roku 2014 Izba udzieliła w powyższym trybie wyjaśnień na **21** wystąpień uprawnionych podmiotów.

Podstawową rolę w realizacji działalności informacyjnej i instruktażowej Izby odgrywa Internet i nowoczesne środki komunikacji. Za pośrednictwem strony internetowej Izby oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane są coroczne sprawozdania z działalności Izby, informacje dotyczące bieżącej działalności, zmian w przepisach prawa, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, materiały analityczne dotyczące wykonania budżetów i sytuacji finansowej lubuskich jednostek samorządu terytorialnego, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA, a także informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Strony internetowe Izby cieszą się coraz większym zainteresowaniem, tak ze strony osób zawodowo związanych z szeroko rozumianą działalnością samorządu terytorialnego, jak i studentów oraz osób przygotowujących prace naukowe z zakresu działalności RIO bądź gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Regionalne izby obrachunkowe, jako podmioty realizujące zadania publiczne, zobligowane są ponadto do udostępniania informacji publicznej w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Obowiązek ten jest realizowany poprzez publikacje w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz udzielanie odpowiedzi na wnioski zainteresowanych osób i instytucji. Publikowane treści w BIP są na bieżąco modyfikowane i uzupełniane. Najczęściej przedmiotem zainteresowania były informacje o wynikach działalności kontrolnej i nadzorczej Izby, informacje dotyczące organizacji Izby, sprawozdania z działalności Izby oraz dane statystyczne i analizy dotyczące wykonania budżetów i zobowiązań lubuskich jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2014 udzielono odpowiedzi na 27 skierowanych do Izby wniosków o udzielenie informacji publicznej.

Niezależnie od udzielania wyjaśnień w trybie art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz udzielania informacji udzielanej na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej Izba opracowuje analizy, zestawienia danych oraz udostępnia zgromadzone informacje i dokumentację organom państwa i innym instytucjom (w tym m.in. Ministerstwu Finansów, MSWiA, MAiC, MRiRW, MEN, GUS, FOŚiGW, NBP, Lubuskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu, szkołom wyższym i instytucjom naukowym, parlamentarzystom, wydawnictwom prasowym).

W roku 2014 Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze przygotowała i wydała 1 zeszyt Kwartalnika Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze (nr 1-2/53/2014). Wydawnictwo to, oprócz informacji bieżących i opracowań problemowych, obejmowało również obszerne opracowanie dotyczące wykonanie budżetów przez lubuską jednostkę samorządu terytorialnego w roku 2013”.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń uczestniczą w pracach mających na celu przygotowanie i opracowanie „**Sprawozdania z działalności RIO i wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego**” przedkładanego corocznie Sejmowi i Senatowi RP.

Przedstawiciele Izby uczestniczą ponadto w wielu przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym, naukowym, badawczym, prezentując zagadnienia i materiały związane z działalnością Izby i gospodarką finansową JST (w tym m.in.: w wielu konferencjach i seminariach dotyczących finansów samorządu oraz w posiedzeniach Lubuskiego Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego).

8.2. Działalność szkoleniowa

Działalność szkoleniowa, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opierała się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2014. W omawianym okresie zrealizowane zostały założenia przewidziane w planie szkoleń na rok 2014, program szkoleń uzupełniony został ponadto o dodatkowe zagadnienia.

Ogółem, w 2014 roku Izba była organizatorem: 29 odrębnych szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego. W szkoleniach dla JST uczestniczyło łącznie 1 741 osób, reprezentujących lubuskie samorzady; w tym m.in.: prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, starostowie, członkowie zarządów powiatów i zarządu województwa, skarbnicy i służby finansowe JST, radni, pracownicy komórek kontroli wewnętrznej i wydziałów podatkowych, sekretarze JST, główni księgowi związków międzygminnych, kierownicy, księgowi i pracownicy placówek oświatowych, kierownicy, księgowi i pracownicy instytucji kultury, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych

Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą gospodarką finansową JST; takie jak: budżet JST, rachunkowość budżetowa, finanse publiczne, podatki i opłaty lokalne, zagadnienia związane z nadzorem i kontrolą, sprawozdawczość budżetowa i w zakresie operacji finansowych, procedura absolutoryjna w JST, wieloletnia prognoza finansowa i zarządzanie długiem w JST, dyscyplina finansów publicznych, zasady udzielania pomocy publicznej, pożyczek publicznych i wolontariat. Szkolenie prowadzone były przez pracowników RIO w Zielonej Górze, przedstawicieli pozostałych regionalnych izb obrachunkowych, UOKiK, przedstawicieli uczelni wyższych oraz specjalistów/praktyków w zakresie, którego dotyczyła tematyka szkolenia.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów oraz zajęć i warsztatów praktycznych, z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu. Podkreślić należy, że w opinii samorządów atutami szkoleń organizowanych przez Izbę są gwarantujący wysoką jakość

i poziom szkolenia dobór kadr i jednocześnie konkurencyjne, w stosunku do komercyjnej oferty firm szkoleniowych i consultingowych, ceny szkoleń.

Tematyka szkoleń zrealizowanych przez RIO Zielona Góra w roku 2014:

- Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych za rok 2013
- Reforma unijnych zasad pomocy publicznej w gminach obowiązująca od 1 stycznia 2014 r. - nowe przepisy na lata 2014 – 2020
- Wydatki strukturalne (zmiany od 2014 roku) oraz zasady sporządzania sprawozdania Rb-WSa za rok 2013
- Praktyczne aspekty realizacji nowej ustawy o funduszu sołeckim
- Kontrola zarządcza w jednostkach organizacyjnych sektora finansów publicznych - w aspekcie praktycznym z uwzględnieniem nowych rozwiązań w zakresie procedur zarządzania ryzykiem
- Sprawozdawczość budżetowa i sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych
 - omówienie najczęściej występujących błędów
- Rachunkowość i sprawozdawczość w jednostkach pomocy społecznej
- Zmiany w przepisach w zakresie egzekucji administracyjnej (zmiany w postępowaniu wójta jako wierzyciela)
- Rozliczanie dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego
- Nowelizacja Prawa zamówień publicznych
- Projekt budżetu na 2015 rok oraz projekt uchwały w sprawie WPF na lata 2015 i lata następne

- Egzekucja administracyjna – zmiany w postępowaniu egzekucyjnym wójta jako wierzyciela i organu egzekucyjnego
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – omówienie zmian uchwalonych przez Sejm i Senat, wpływających na prawidłowość realizacji zadań z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminach w 2015 roku
- Zamknięcie ksiąg rachunkowych oraz sprawozdanie finansowe za rok 2014

Część II

Działalność Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Według stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. liczba spraw oczekujących na rozstrzygnięcie przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze wynosiła 10 – wobec 10 obwinionych. Do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2014 r. wpłynęło 13 wniosków o ukaranie wobec 15 obwinionych. Ww. wnioski o ukaranie złożyli Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych oraz jego zastępcy. Wnioski Rzecznika i jego zastępców sformułowane były na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: RIO, NIK, Wojewodę Lubuskiego oraz kierowników jednostek sektora finansów publicznych.

Komisja w ciągu roku rozpoznała 22 sprawy i wydała łącznie 22 orzeczenia w stosunku do 24 obwinionych. Ogółem ukarano 21 obwinionych, w tym karą upomnienia 11 obwinionych, karą nagany 2 obwinionych, w stosunku do 3 obwinionych wydano rozstrzygnięcie o uniewinnieniu, natomiast odstąpiono od wymierzenia kary wobec 5 obwinionych. W stosunku do trzech obwinionych wymierzono kary pieniężne. Średnia wysokość wymierzonej kary pieniężnej wynosiła 2 000,00 zł. Według stanu dzień 31 grudnia 2014 r. na rozpoznanie przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oczekiwała 1 sprawa – wobec 1 obwinionego, która została rozpoznana w lutym 2015 r.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych, jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2014 r. należy zaliczyć naruszenie polegające na:

- wydatkowaniu dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającą dotację,
- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągania zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych,
- udzieleniu zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych,

- niesporządzeniu lub nieprzekazaniu w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazanie w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi ewidencji księgowej,
- niezgodnym z przepisami umorzeniem należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, odroczenie jej spłaty lub rozłożenie spłaty na raty albo dopuszczenie do przedawnienia tej należności,
- nieopłaceniu w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenie społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy albo ich opłacenie w kwocie niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz.694. z późn. zm),
- nieustaleniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustalenie takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- niedobranii lub niedochodzeniu- należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo pobranie lub dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia,
- przekazaniu lub udzieleniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji,
- opisanii sposobu dokonania oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sposób nie związany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia,
- naruszeniu przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i ust. 1b, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego,
- zmianie umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych,
- niedokonaniu lub nienależytym dokonaniu wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczej lub finansowej z planem finansowym, jeżeli miało ono wpływ na dokonanie wydatku powodującego przekroczenie kwoty wydatków ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Część III

Działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

W 2014 roku do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych właściwego w sprawach rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze złożonych zostało **55** zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Wśród podmiotów składających zawiadomienia dominowały instytucje pełniące funkcje nadzorcze i kontrolne nad jednostkami sektora finansów publicznych oraz kierownicy jednostek nadrzędnych nad jednostkami sektora finansów publicznych, w których okoliczności takie zostały ujawnione. W 2014 r. zawiadomienia złożyły następujące podmioty:

- Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze – 25 zawiadomień,
- Wojewoda Lubuski – 9 zawiadomień,
- Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze – 3 zawiadomienia,
- Zarząd Województwa Lubuskiego – 3 zawiadomienia,
- Urząd Zamówień Publicznych – 2 zawiadomienia,
- Urząd Kontroli Skarbowej w Zielonej Górze – 1 zawiadomienie,
- pozostałe podmioty – 12 zawiadomień.

Wśród ujawnionych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeważały sprawy dotyczące:

- przekazania lub udzielenia dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji,
- dokonania wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub naruszeniem przepisów dotyczących dokonywania poszczególnych rodzajów wydatków,
- nieopłacenia w terminie przez jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy,
- zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia określonego ustawą budżetową, uchwałą budżetową lub planem finansowym albo z przekroczeniem zakresu tego upoważnienia lub z naruszeniem przepisów dotyczących zaciągnięcia zobowiązań przez jednostkę sektora finansów publicznych,

- niewykonania w terminie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, w tym obowiązku zwrotu należności celnej, podatku, nadpłaty lub nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, którego skutkiem jest zapłata odsetek, kar lub opłat albo oprocentowanie tych należności,
- opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję,
- ustalenie wartości zamówienia publicznego lub jego części, jeżeli miało to wpływ na obowiązek stosowania przepisów o zamówieniach publicznych albo na zastosowanie przepisów dotyczących zamówienia publicznego o niższej wartości,
- naruszenie przepisów o zamówieniach publicznych w inny sposób niż określony w ust. 1 i 1b, jeżeli miało ono wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, chyba że nie doszło do udzielenia zamówienia publicznego,
- niesporządzenia lub nieprzekazania w terminie sprawozdania z wykonania procesów gromadzenia środków publicznych i ich rozdysponowania albo wykazania w tym sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- zaniechania przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.).

W 2014 r. Rzecznik dyscypliny finansów publicznych i jego Zastępcy wydali **24** postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 38 rozstrzygnięć. Przyczyną odmowy w większości spraw była znikoma szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych oraz brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych w zarzucanym czynnie. W **30** sprawach Rzecznik dyscypliny finansów publicznych i jego Zastępcy wszczęli postępowanie wyjaśniające wobec 32 osób. Ponadto w 2014 r. wydanych zostało **27** postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 32 osoby. Wśród przyczyn takiego rozstrzygnięcia przeważała okoliczność znikomej szkodliwości naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych oraz braku znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

W następstwie przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz wszczęcia postępowań wyjaśniających Rzecznik dyscypliny finansów publicznych złożył w 2014 r. do Regionalnej Komisji Orzekającej przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze **13** wniosków o ukaranie, dotyczących **15** obwinionych.